

Rådjur. Foto: Jan Larsson

Vad är biologisk mångfald?

Naturen bjuder på en fantastisk variation och rikedom. I Sverige finns över 63 000 kända arter. I hela världen har man hittills funnit ca 1,5 miljon arter, men man tror att det egentligen finns 30-50 miljoner. Många arter väntar alltså ännu på att bli upptäckta. Det vi kallar för biologisk mångfald mäts inte bara i antalet arter utan också i livskraftiga gener och en varierande natur med många olika miljöer.

Gener styr de arvsanlag som förs vidare från föräldrar till avkomma. Om släktingar får avkomma med varandra minskar variationen i generna. Det kan uppstå om det finns för lite individer av en art eller om arten har svårt att sprida sig. I längden kan det leda till att arten försvagas och dör ut.

Det bor helt andra arter i en barrskog än i en ekhage. Eftersom arter fungerar olika behövs varierande naturmiljöer för att alla ska kunna överleva. Några arter lever i vatten, andra i jorden eller i gamla trästubbar. Vissa äter ekollon, andra äter alger medan några gillar sorkar.

Enfalden hotar mångfalden

I alla tider har nya arter utvecklats medan andra arter har dött ut. Men aldrig i jordens historia har arter dött ut så snabbt som nu. Man räknar med att

Citronfjäril på ängsvädd.

5-10 arter dör ut per dag! I Sverige har många naturmiljöer röjts undan för att ge plats åt åkrar och granplanteringar. Därför har organismerna som lever i dessa miljöer blivit sällsynta.

ArtDatabanken samlar in kunskap om hotade och missgynnade arter och sammanställer

dem i så kallade rödlistor. Av 20 000 undersökta arter hamnade ca 21% på rödlistan. Av dessa har 258 arter redan försvunnit. På Sveriges lantbruksuniversitetets hemsida, www.artdata.slu.se, hittar du mer information.

Värdefullt och livsviktigt

Konstens, böckernas och musikens värld är fylld av hyllningar till vår vackra natur. Visst vore livet fattigare utan vårens fågelsång och blommornas väldoft. Djur och växter lever i ett komplicerat samspel, och vi är beroende av varandra för att överleva. All mat vi äter, medicin vi behöver, träet i våra hus och papperet i den här boken – ja, allt kommer från växt- och djurriket.

Flygförmåga, metalliska färger, reflexer, kardborrelås, elektricitet, klister, ultraviolett ljus... alla dessa uppfinningar fanns redan i naturen långt före

människan uppfann dem. Den vetenskapliga forskningen hämtar hela tiden kunskap och inspiration från naturen. En stor del av naturens mysterier är ännu oupptäckta. Morgondagens mediciner och uppfinningar finns därute. Har vi råd att låta dem gå förlorade innan vi ens upptäckt dem?

En del processer i naturen är så självklara för oss att vi knappt tänker på dem. Gör ett tankeexperiment. Vad skulle hända om våra viktiga nedbrytare som dagmaskar, svampar och bakterier inte fanns? Eller vad skulle hända om humlor, bin, fjärilar och andra pollinrare inte fanns?

Ett bi suger nektar på backklöver.